

Stojedna HAIKU

Redakce HAMÍK se nezabývá jen vydáváním Zábavně naučného pdf magazínu **Hamíkův Koutek** a vydáváním knížek **HAMÍK**, ale i vydáváním knížek s trošičku jiným zaměřením. Nedávno to byla knížka **Hrst postřehů pro každý den**, nyní přibyla knížka **Stojedna HAIKU, přepilně vykutáno z Hory Březové**.

Japonská básnická forma HAIKU jsou krátké básně bez rýmů, které používají jazyk pocitů pro vyjádření emocí a obrazů. HAIKU používá jen tři řádky, každý s předepsaným počtem slabik: pět - sedm - pět. To se sice dnes již nepovažuje za povinné. Přesto je ale ve zmíněné knížce dodrženo.

HAIKU se tradičně zaměřuje na detaily situace a životního prostředí, spojeného se stavem osoby. HAIKU je něco jako rozjímání, ve formě objektivního popisu obrázků nebo pocitů, které nejsou zkresleny subjektivními úsudky a analýzou.

Moderní HAIKU ne vždy popisují přírodu. Mohou mít zcela jiná témata, jako je městské prostředí, emoce, vztahy mezi lidmi.

Japonský text HAIKU je možno psát vodorovně (v řádcích zleva do prava) nebo svisle (shora dolů, ve sloupcích od prava do leva).

Knížka **Stojedna HAIKU, přepilně vykutáno z Hory Březové** skládá jednotlivá HAIKU ve volný cyklus, vážící se k Březovým Horám - k sídlu redakce HAMÍK. **Březové Hory jsou historické Královské horní město, v padesátých létech minulého století direktivně sloučené se sousední Příbramí. Z obdivu k této pozoruhodné lokalitě a jeho rázovitým obyvatelům vzniklo toto dílko.** Některé obrázky vznikly s použitím Umělé Inteligence.

HAIKU rezonuje s ideou QRP, a taky s myšlenkou Williama of Occam (myslitel ve XIV. stol.), která se dá interpretovat takto: Proč dělat něco složitě, když to jde jednoduše.

Knížka má 44 stran, formát 99 x 210 mm, vazba V1 (šitá). Zakoupit ji lze v obchodech KOSMAS za 80 Kč. Lze ji ale též objednat v redakci HAMÍK, dpx@seznam.cz, libovolnou částku pošlete na účet č. 3123029173/0800, podpoříte tak naše bohubilé aktivity. S použitím Wikipedie, -DPX-

Stojedna
HAIKU
přepilně
vykutáno
z Hory
Březové

PETR PRAUSE

<p style="text-align: center; font-weight: bold; font-size: small;">Obsah</p> <p style="font-size: x-small;">2 Úvod 3 Rok 1892 a dnešek 7 Hora Březová dnes I 18 Ženy, ach, ženy 20 Hora Březová dnes II 28 Vesmír 35 Nekoneční dodatky 40 Vysvětlivky</p>		<p style="font-size: x-small;">11 V hájku, háječku, tři voly kaubojpáš, placatci měl.</p> <p style="font-size: x-small;">12 Tři voli silní, na zeleném ječmeni úrodu ničí.</p> <p style="font-size: x-small;">13 Zdenku, hej, Zdenku, dneska venku, jak je tam? Fršana si dej.</p>	<p style="font-size: x-small;">14 Z časů pradávných rok dvaadevadesát, prokletí, temno.</p> <p style="font-size: x-small;">15 Věž starobylá, na šachtě zvon mosazný, v Korábu slyším.</p> <p style="font-size: x-small;">16 Štůfverek mihá, už zříš trávu zelenou, horník stoupá výš.</p>	 <p style="font-size: x-small;">17 Anna s Prokopem, na hrůzu vzpomínají, přes oheň skáčou.</p> <p style="font-size: x-small;">18 Čarodějnice Permona utěšuje, kol ohně křepčí.</p> <p style="font-size: x-small;">19 Je tady krásně, permonici z děrlezou, zpět se jim nechce.</p>	
<p style="font-size: x-small;">20 Rána krásného ptáček z hnízda vyletěl zobák si natlouk'.</p> <p style="font-size: x-small;">21 Kohout spanilý slípky z Hory Březové hlídá si pilně.</p> <p style="font-size: x-small;">22 Činnost předjarní, zahrádky ožívají, pupeny pučí.</p>		<p style="font-size: x-small;">23 Jedenáct patnáct: bludička po trase jde, hříšníci láká.</p> <p style="font-size: x-small;">24 Vypadá dobře, zepědu i zezadu, snad i zespoda.</p> <p style="font-size: x-small;">25 Bludička bloudí, posílí imunitu v lékárně chce dnes.</p>	<p style="font-size: x-small;">26 Chlapík podivný, celoročně v kraťasech po městě brouzdá.</p> <p style="font-size: x-small;">27 Ze země zvednu kapesník posmrkaný, do koše hodím.</p> <p style="font-size: x-small;">28 Zbytek trávníku, keře plné odpadků, uklízím za ně.</p>	<p style="font-size: x-small;">29 Havrani svezou na cestě předposlední, v truhle zadarmo.</p> <p style="font-size: x-small;">30 Bagr rozhrábne v ulicích závěže aut, policajti zírá.</p> <p style="font-size: x-small;">31 Ulice prázdné, samoříditelná chci auta nájemná.</p>	

Vrátíme se k malým výkonům?

„Není umění dovolat se s velkým výkonem.“ Tato okřídlená věta skalních radioamatérů se výborně hodí na úvod dnešního zamyšlení. Být dnes QRP, tedy stanicí vysílající výkonem do 5 W, vzbudí u mnoha radioamatérů úsměv, doprovázený otázkou: „Kam se s tím chceš dovolat?!“

Dnešní doba je orientovaná na zisk a výkon. Platí to i v radioamatérské oblasti, kde se operátoři rádi předhánějí, kdo tam víc naloží. Na KV je 100 W již prakticky standardem, a kdo má méně, protlačí se mezi ostatní jen s obtížemi, neboť všichni mají zařízení i uši nastavené na tento „standard.“

Poznámka: QRP je dnes většinou definováno výkonem 5 W CW (morse)/10 W SSB/DIGI, pro QRPP se předpokládá 1 W/2 W (PEP).

Ano, dnes v době digitalizace všeho možného i nemožného, je éter prosycen obrovskými kvanty potenciálního rušení. Kdyby měl každý radiový signál kolem nás červenou barvu, prostor kolem nás by byl zalit intenzivní rudou barvou, přes kterou bychom neviděli na cestu. K tomu se přidávají všudypřítomné spínané zdroje, z nichž zejména ty miniaturní v levných LED žárovkách a nabíječkách jsou dokonalými a poměrně výkonnými rušičkami. Po více než 100 letech jsme se zbavili wolframového vlákna, a přes rtuť se pracovalo až k miniaturním zmetkům, ze kterých akorát bolí oči. Dalšími adepty na rušení jsou WIFI sítě, které zejména při vyšších výkonech rády interferují s nejrůznějšími radiovými zařízeními. Na každém příhodném kopci se nachází několik desítek profi radiových vysílačů, které v některých případech i přes prokázané rušení mají přednost před vším radioamatérským. Napadá mě třeba známý případ s OK0F, rušený spojem energetické společnosti, bez možnosti dovolání u zodpovědné instituce.

Krátké vlny se stávají stále větší divočinou, neboť jsou dozorovými orgány brány jako zcela okrajové, s ležérním zájmem řešit tam nějaké excesy. Není divu, že se někteří radioamatéři posouvají stále výše, až na hranici VKV. „Magic Band“ 50 MHz se tak může jednou změnit ze zajímavosti v nutnost.

V dobách mého radiového dětství (70. a 80. léta) jsme neměli k dispozici výkonné polovodiče. Byly tu sice velké vysílací elektronky, ale jejich užití bylo vyhrazeno spíše pro jiné účely než amatérské. Dokonce i malé vojenské stanice měly výkon do 5 wattů, například známá RM-31, a že to byla pořádná bedna, což potvrdí každý, kdo ji musel terénem vláčet na zádech. Konkrétně u této stanice byl nízký výkon částečně kompenzován velmi kvalitním a efektivním anténním laděním, s postříbřenými vzduchovými cívkami na keramickém šasi. Ale to by bylo zas na jiné povídání.

Můj taťka OK1DHG si tenkrát sestrojil malý transceiver s výkonem 10 mW. Už nevím, jaký použil koncový tranzistor, zda KSY 21, KF 517, nebo nějaký jiný. S tímto výkonem se dovolal z hradu Kumburk v Podkrkonoší na 175 km vzdálený převaděč OK0E na Klínovci v Krušných horách (145,650 MHz.)

Mám radost z každé amatérské stanice, která nabízí nastavení vysílacího výkonu v řadu max. desítek miliwattů. V běžně prodávaných čínských ručkách, které pozvolna vytlačují ty značkové, je nejčastějším přepínáním 1 W/5 W. Vezmeme-li v úvahu, že deklarovaných 5 W je často jen 3,5 – 4 W, nabízí se otázka, jestli lze poznat, když v takové ručce přepneme výkon. Ne, většinou není. Nikoho to nezajímá, protože elektřina je přeci skoro zadarmo. Jenže tady nejde o elektřinu, ale o zaneřádněný radiový prostor. Určitě si vzpomenete na některou z všeobecně známých „oblíbených“ stanic, které v závodě obsadí dobrou kótu a bezohledně nasadí výkon, který by utáhl malou továrnu. Výsledkem je zcela vygumované pásmo pro desítky dalších stanic.

Realita dneška je taková, že se stanicemi typu FT-817 a jejich 5 W se na KV sotva někam dovoláme. Musíme pečlivě volit noční nebo brzké ranní hodiny, a doufat, že si nás v záplavě 100 W stanic někdo všimne. Mám tu teď k dispozici Xiegu G90 s výkonem 20 W a velmi schopným vestavěným anténním tunerem. S touto sestavou se dovolám v šest ráno na 3 763 kHz do ranního česko-slovenského kroužku, i do odpoledního vysílání Honzy z Hané na 3 773 kHz v pět odpoledne, ale často si tam s tímto výkonem připadám jako outsider, a úplně vidím, jak musí protistanice napínat uši.

Původně jsem chtěl psát o tom, že když všichni vysílají na KV minimálně 100 W, slabší stanice v té přesile snadno zaniknou. V průběhu psaní mě však napadlo, že nabádat radioamatéry, aby se vrátili k 5 W, aby měli všichni rovnou šanci, by v dnešní době mohlo také znamenat, že se nikdo nikam nedovolá. Radiový prostor není nafukovací, a tak se do něj musí srovnat nejen veškerá radiová komunikace, ale i obří kvanta rušení, které většinou nikdo neřeší – protože KV nikoho nezajímá, a Praha I. na 639 kHz, která byla jistou zárukou, že nás ČTÚ zbaví případného narušitele v okolí, už také nevyšlává.

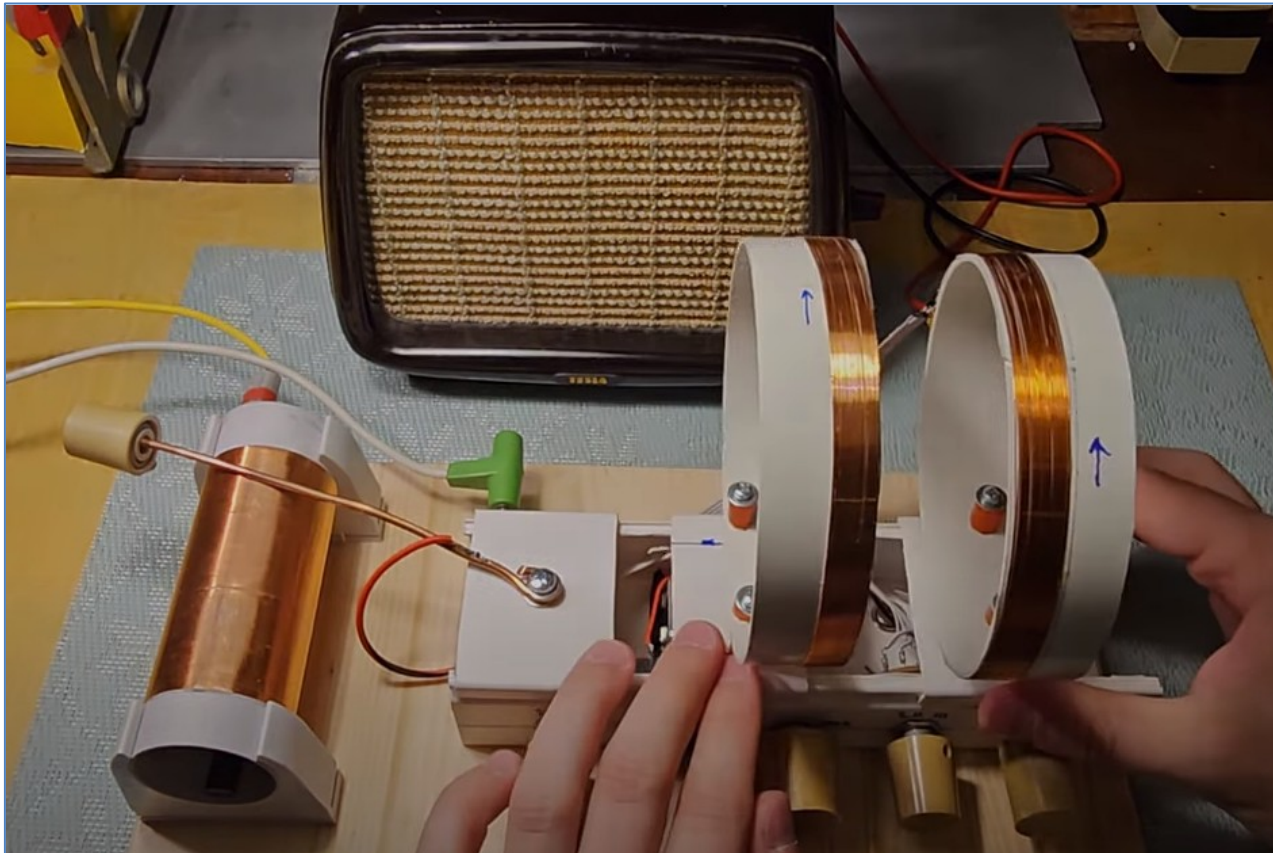
QRP provoz se stává doménou opravdových nadšenců, kteří dohánějí malý výkon kvalitními anténami a dobrými kótami. Vyhledávají místa daleko od civilizace, což má příznivý vliv nejen na komunikaci, ale i na psychiku, a já jim naprosto rozumím. Výkony nelze zvyšovat donekonečna, a brzy bude třeba hledat jiná (nejen digitální) řešení jak z toho ven. Zkušenosti „kvéerpistů“ se tak mohou jednou náramně hodit.

Stanislav Lelek, OK1LK, www.amaradio.cz spisovatel@seznam.cz

Středovlnná krystalka

Natočil jsem videoprezentaci krystalky pro poslech vzdálených středovlnných stanic. Jedná se o model s laděným anténním a detektorovým LC obvodem. Detekci pak provádí jedna germaniová dioda 1N34A. Prostřednictvím první cívky s jezdcem (vlevo) kompenzujeme kapacitní reaktanci antény, kterou na středních vlnách desítky metrů dlouhé antény vykazují (ve videu je použita anténa asi čtyřicetimetrová).

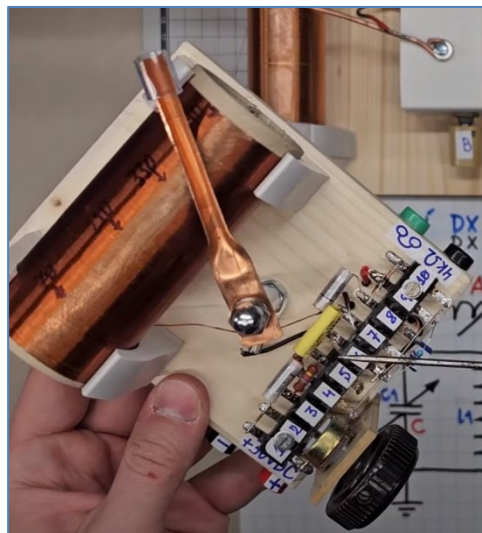
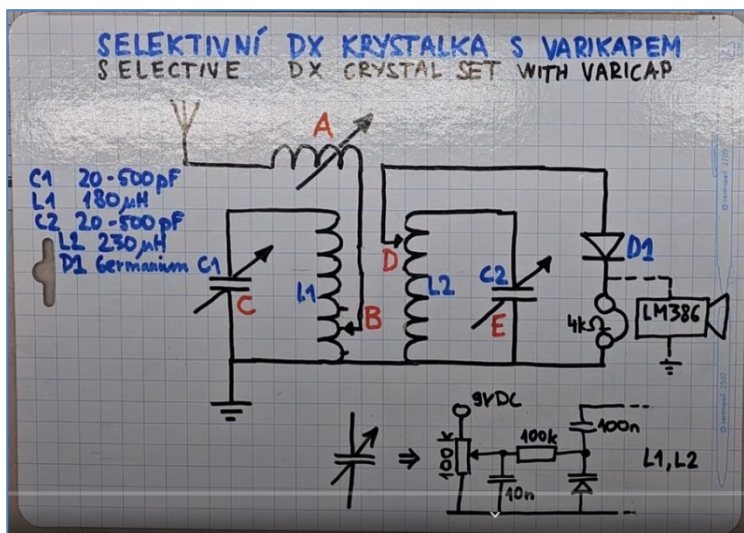

Takto přizpůsobená anténa má impedanci asi 50Ω , takže ji připojujeme prostřednictvím odboček na část cívky prvního LC obvodu blíže zemi (volíme, která bude nejlépe fungovat). Cívka tohoto obvodu energii svého magnetického pole předává druhé cívce v LC obvodu detektoru. Tím dosahujeme velmi slušné selektivity, ovšem za cenu zeslabení signálu. Oba stupně krystalky jsou laděné varikaply Toshiba 1SV149, které plně nahrazují vzduchové ladicí kondenzátory s rozsahem 20 - 500 pF, přičemž nejnižší hodnotu kapacity vykazují při 9 V. Krystalku je tak možné provozovat s jednou baterií, která poskytuje napětí pro řízení obou varikapů. Pro potřeby videa jsem použil zesilovač LM386, ale stanice byly velmi dobře slyšitelné při použití vysokoimpedančních sluchátek.

Příkládám QR kód s odkazem na video <https://youtu.be/wvoDq4QyClk>

Jožka Kundrát, josef.kundrat@gmail.com

Audion stále populární

Ahoj, posílám foto z dnešního kroužku. Kluci se smějí, protože je zrovna napadlo použít masivní truhlářské svěrky, aby mohli zároveň stavět a nevadilo, že lepší bočnice skříňky.

Zase musím jen jásat nad naší volbou náplně stavby, jsou možné dílčí zkoušky měření a alternování některých částí zařízení.

Audion je v očích začátečníků, menších dětí, bájný cíl kroužku.

Děti mi chodí i ke dvaceti.

Miloš Milner, OK7ZM
elektrokroužek v Národním
technickém muzeu v Praze

Výstava 100 let rozhlasu je v NTM veřejnosti přístupná od 17. května do 31. prosince 2023. Na výstavě máme krystalku pouze s variometrem (Country + Dechovka), vysílání dvěma Clappy přes stůl. A hlavně dosti velkou vitrínu s volným obsahem. Určitě tam brzo vyrobím odkaz na Jožkův kanál. Zrovna jsme domalovali propagační autobus Radiojournálu.

Miloš Milner
OK7ZM

Výsledky Minitestíku z HK 302

Tomáš Pavlovic píše:

- 20 μH** - výsledná indukčnost je součet indukčností.
- 5 μH** - ako paralelná kombinácia rezistorov.
- 40 μH** - podľa vzorca $L = L_1 + L_2 + 2M$ kde $M = k\sqrt{L_1 + L_2}$. Alebo aj úvahou, keď je $k = 1$ tak je to ako keby sme zväčšili počet závitov $2x$, teda indukčnosť sa zväčší so štvorcem závitov, teda $4x$.
- 0 μH** - podľa vzorca $L = L_1 + L_2 - 2M$, alebo indukčné toky sa presne vrušia.
- 10 μH** - podľa $L = (L_1 L_2 - M^2) / (L_1 + L_2 - 2M)$ aj keď po dosadení tam vyskočí nekonečno ale pre $k \rightarrow 1$ sa to blíži k 10.
- 0 μH** - zo vzorca $L = (L_1 L_2 - M^2) / (L_1 + L_2 + 2M)$ ale je zřejmé, že sa indukčné toky opäť vrušia.

Náš Minitestík

Angličané používajú k měření délek následující jednotky: 12 palců = 1 stopa, 3 stopy = 1 yard, 1 760 yardů = 1 míle. 1 palec = 25,4 mm. Kolik km ujede automobil za 3 hodiny, rychlostí 65 mil za hodinu?

Řešení pošlete **nejpozději ve čtvrtek, výhradně na** dpx@seznam.cz

Ždibec moudra na závěr

N.N.

Neexistuje špatné počasí, jen špatné oblečení.

HAM je mezinárodně používaný pojem pro radioamatéra

HAMÍK je tedy mladý, začínající, budoucí radioamatér

HAMÍKŮV KOUTEK je přílohou Bulletinu Českého radioklubu,

je určen pro vedoucí a členy elektro - radio - robo kroužků, jejich učitele, rodinné kluby, rodiče, prarodiče a všechny příznivce práce s mládeží; vzniká ve spolupráci s ČRK, ČAV a OK QRP klubem

Všechna předchozí čísla HK, adresy kroužků, stavební návody a mnoho dalšího najdete na <https://www.hamik.cz/>

© Petr Prause, OK1DPX, redakce HAMÍK, Čechovská 59, 261 01 Příbram, tel. 728 861 496, dpx@seznam.cz

Toto číslo vyšlo 27. května 2023
Vychází každou sobotu v 00:00 h